

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE al
REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE MEDICINĂ LEGALĂ

DIRECTOR

Valeri SAVCIUC

R A P O R T

CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA CML ÎN ANUL 2018
ȘI OBIECTIVELE PLANIFICATE PENTRU REALIZARE ÎN 2019

Chișinău 2019

I. Rezultatele activității economico-financiare ale Centrului de Medicină Legală pentru anul 2018 și situația ce ține de resursele umane.

Serviciul medico-legal în Republica Moldova este reprezentat, în exclusivitate, de Centrul de Medicină Legală, care în activitatea sa se conduce de Constituția Republicii Moldova, Codul de procedură penală, Codul penal, Codul de procedură civilă, Codul contravențional, Legea 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, Legea 411/1995 ocrotirii sănătății, Legea 1402/1997 privind sănătatea mentală, Regulamentul Centrului de Medicină Legală aprobat prin hotărârea de guvern 58/2010, normele dreptului internațional și alte acte normative. Centrul este finanțat de la bugetul de stat și mijloacele speciale încasate de la persoanele juridice și fizice, are misiunea de a contribui la îndeplinirea justiției prin efectuarea expertizelor judiciare, extrajudiciare și constatărilor.

Este de menționat că, nici una dintre specialitățile medicale nu execută asemenea lucrări complicate, responsabile, efectuate în condiții nocive și extreme cum ar fi contactul cu lumea interlopă, cercetarea cadavrelor la locul depistării în orice oră și condiții meteorologice, examinarea cadavrelor aflate în stare de putrefacție, scheletizate, existența permanentă a riscului de contaminare cu diferite maladii infecțioase, contact cu substanțe toxice de origine cadaverică și chimică.

Coordonarea activității serviciului pe întreg teritoriu al Republicii Moldova (în afară de Regiunea Transnistreană care are un serviciu analogic și nu se supune CML) este realizată de Centrul de Medicină Legală cu sediul în mun. Chișinău. Toate subdiviziunile Centrului își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentele, instrucțiunile, indicațiile metodice și alte acte normative care reglementează efectuarea diferitor genuri de cercetări medico-legale, aprobate prin ordinul directorului.

Organul colegial de coordonare a activității și a dezvoltării de perspectivă a Centrului în plan organizațional-metodic și clinico-științific este Consiliul administrativ.

În componența centrului intră secții republicane (expertize medico-legale în comisie, toxicologie medico-legală, biologie medico-legală, histologie medico-legală și medico-criminalistică), amplasate în capitală și teritoriale, existente în centrele unităților administrativ-teritoriale ale republicii și municipii (în total 23 de secții). Fiecare secție teritorială deservește inspectoratele de poliție, procuratura, instanțele de judecată și populația din unitatea teritorial-administrativă respectivă. În cadrul acestor secții teritoriale sunt cercetate atât persoanele vii și cadavre, cât și documentele lor medicale. Cercetările medico-legale de laborator se realizează numai în cadrul secțiilor republicane specializate. Serviciul de Psihiatrie medico-legală include secția Psihiatrie medico-legală staționară Chișinău (cu statut republican), secția Psihiatrie medico-legală ambulatorie Chișinău și secția Psihiatrie medico-legală ambulatorie Bălți (ultimele cu statutul secțiilor teritoriale).

Structură organizatorică indicată pe deplin asigură acordarea serviciilor psihiatrico-legale și efectuarea tuturor cercetărilor medico-legale pe întreg teritoriu republicii, secțiile teritoriale efectuează constatări și expertize pe persoane vii, documente medicale, cadavre și cercetarea cadavrelor la locul depistării. Toate probele biologice recoltate se ambalează în modul corespunzător de către experții judiciari medico-legali din teritoriu și sunt transmise pentru efectuarea centralizată în cadrul sectorului de laborator amplasat în mun. Chișinău.

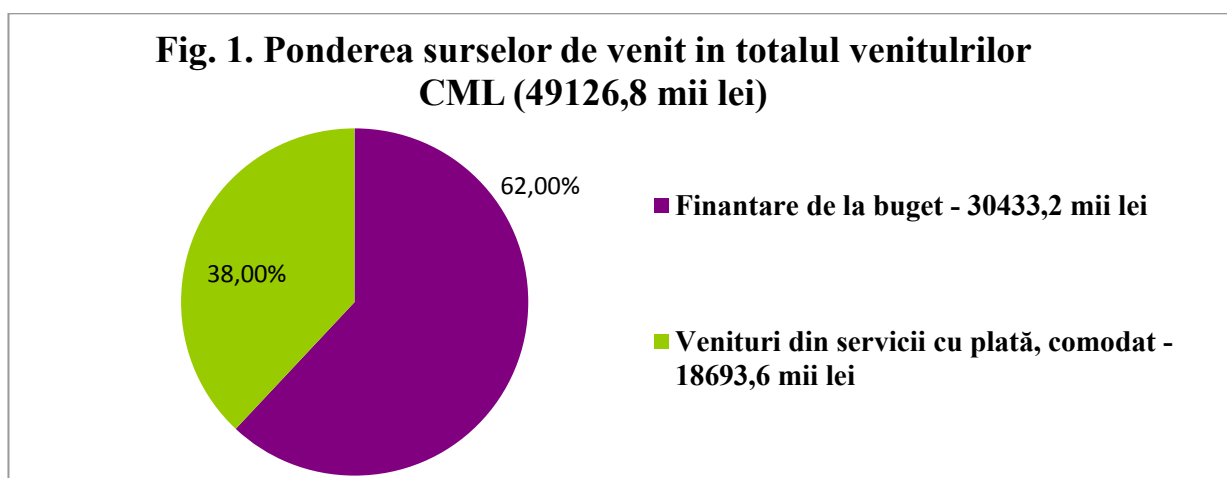
În acest context este de menționat că la data de 13 iunie 2018 în cadrul secției Biologie medico-legală a fost lansat laboratorul de investigații Molecular-genetice. A fost finisată pregătirea încăperilor și instalat utilajul necesar. Opt experți judiciari au îndeplinit planurile de pregătire în domeniul geneticii medico-legale, pe parcursul pregătirii au fost organizate instruirile cu specialiști de vază din Rusia, România, Belarus. Urmarea a stagiului, experții menționați au obținut licențe pentru efectuarea expertizelor la specialitatea „Expertiza genetică”. A fost aprobată metoda-tip de efectuare a expertizei judiciare medico-legale; au fost calculate și prezentate spre aprobare costurile investigațiilor molecular-genetice. Laboratorul va putea efectua expertizele medico-legale genetice imediat după aprobarea catalogului de prețuri de către Guvernul RM.

Venituri

Centrul de Medicină Legală, pe perioada de raportare a anului **2018**, a executat venituri în mărime de **49126,8** mii lei.

- Finanțat de la buget a fost – **30433,2** mii lei,
- Încasări de la prestarea serviciilor cu plată – **18693,6** mii lei;

Ponderea surselor de venit ale Centrului în suma totală a veniturilor, sunt reflectate în Fig. 1.

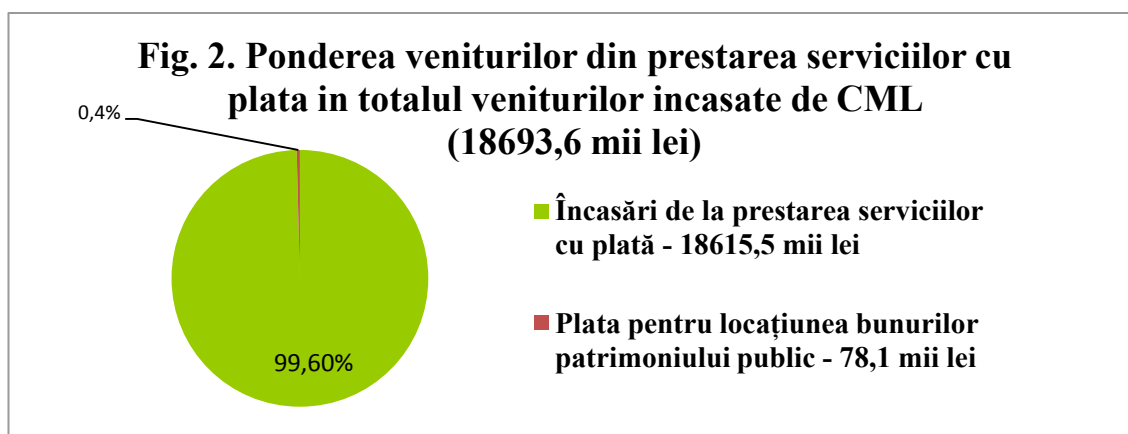

Planul încasărilor de la prestarea serviciilor cu plată precum și planul pentru locațiune a bunurilor patrimoniului public, pentru anul **2018** a constituit **15792,7**

mii lei, iar Centrul de Medicina Legala a supraîmplinit planul încasărilor de la prestarea serviciilor cu plata pentru **2018** cu **2900,9** mii lei sau cu **18,4** puncte procentuale, acumulând suma de **18693,6** mii lei. Această creștere este datorată volumului mărit de lucru.

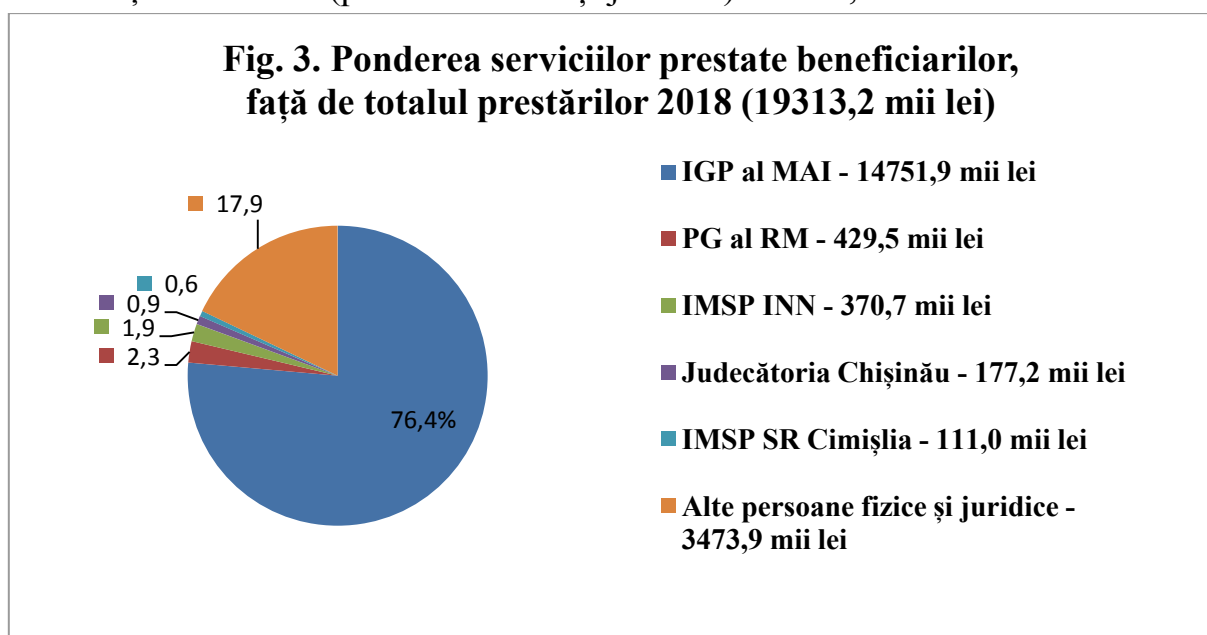
Veniturile încasate de Centrul de Medicina Legala au fost acumulate din: (Fig. 2)

- *Cod Eco 142310* „Încasări de la prestarea serviciilor cu plata” – **18615,5** mii lei;
- *Cod Eco 142320* „Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public” – **78,1** mii lei

În 2018, au fost prestate servicii medico-legale contra plată în sumă de **19313,2** mii lei. Dintre cei mai mari beneficiari ai serviciilor medico-legale au fost (Fig. 3):

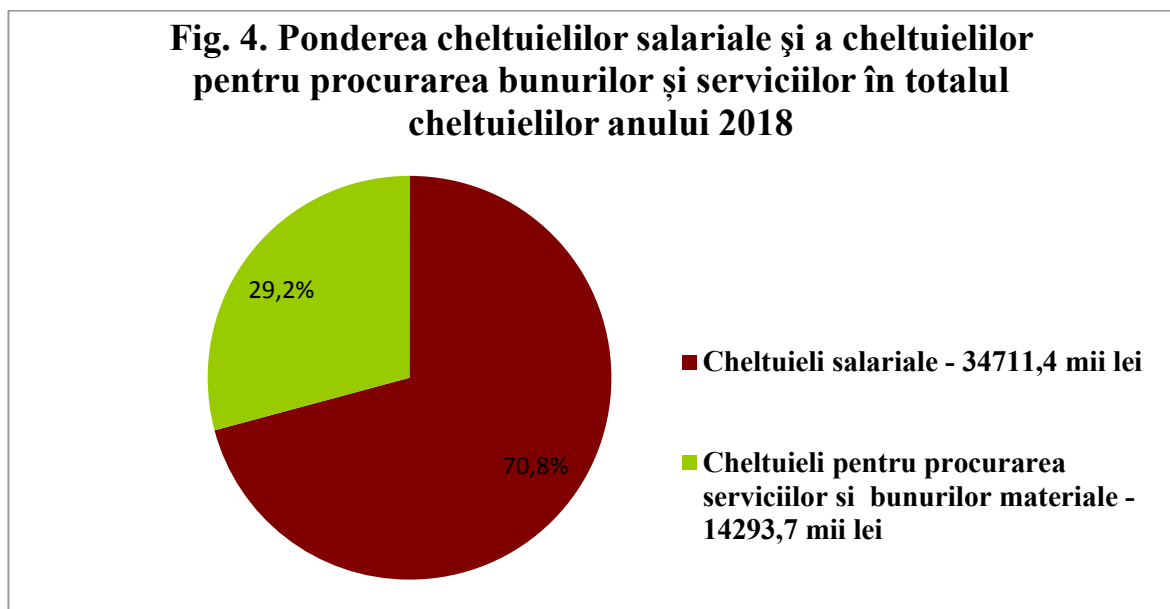
1. Inspectoratul General al Poliției al MAI – 14751,9 mii lei;
2. Procuratura generală al RM – 429,5 mii lei;
3. IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie – 370,7 mii lei;
4. Judecătoria Chișinău – 177,2 mii lei;
5. IMSP SR Cimișlia – 111,0 mii lei;
6. Alți beneficiari (persoane fizice și juridice) – 3473,9 mii lei

Cheltuieli de bază

Suma totală a cheltuielilor generale ale anului **2018** au constituit **49005,1** mii lei, dintre care: (Fig. 4)

1. Cheltuielile salariale – **34711,4** mii lei sau **70,8%** din totalul cheltuielilor CML;
2. Cheltuielile pentru procurarea serviciilor și bunurilor materiale – **14293,7** mii lei, sau **29,2%** din cheltuielile generale.

1. Cheltuielile salariale includ:

- 1.1. *Remunerarea muncii* – **78,6 %** din totalul cheltuielilor salariale, sau **27284,8** mii lei;
- 1.2. *Contribuții de asigurări sociale* – **17,7%** din totalul cheltuielilor salariale, sau **6139,3** mii lei;
- 1.3. *Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală* – **3,4%** din totalul cheltuielilor salariale, sau **1188,1** mii lei;
- 1.4. *Indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă* – **0,3%** din totalul cheltuielilor salariale sau **99,2** mii lei.

Conform schemei de încadrare au fost aprobate **324,25** funcții, după cum urmează:

- Experți judiciari – **128,5**;
- personal medical mediu – **73,25**;
- registratori medicali – **23,75**;
- personal medical inferior – **77,25**;
- alt personal administrativ-gospodăresc – **21,5** unități.

Funcții efectiv ocupate la momentul raportării – 284,0 funcții, fiind angajate 209 persoane fizice (plus 24 persoane fizice prin cumul extern).

Ocuparea statelor de funcții de către persoane fizice la finele anului 2018

	State de funcții	Persoane fizice	Femei
Experți judiciari	128,5	84	32
Personal medical mediu	73,25	41	40
Registratori medicali	23,75	21	21
Personal inferior	77,25	48	32
Alt personal	21,5	15	6
Total	324,25	209	131

Raportul femei/bărbați a constituit 131/78, ponderea femeilor astfel a constituit 62%

În concediu de îngrijire a copilului – 4 persoane.

Pensionari – 60 persoane (26%)

Dinamica angajării personalului în anul 2018

	Angajați	Eliberați
Experți judiciari	3	4
Personal medical mediu	1	6
Personal inferior	10	12
Total	14	22

Pentru funcțiile temporar vacante și în legătură cu concediile de îngrijire a copiilor nou născuți angajaților din aceste secții li s-au stabilit suplimente pentru volum mărit de lucru în limita fondului de salariu, sau au fost angajate persoane pe perioada concediului de maternitate.

În afară de premiile lunare s-a acordat câte o premie pentru:

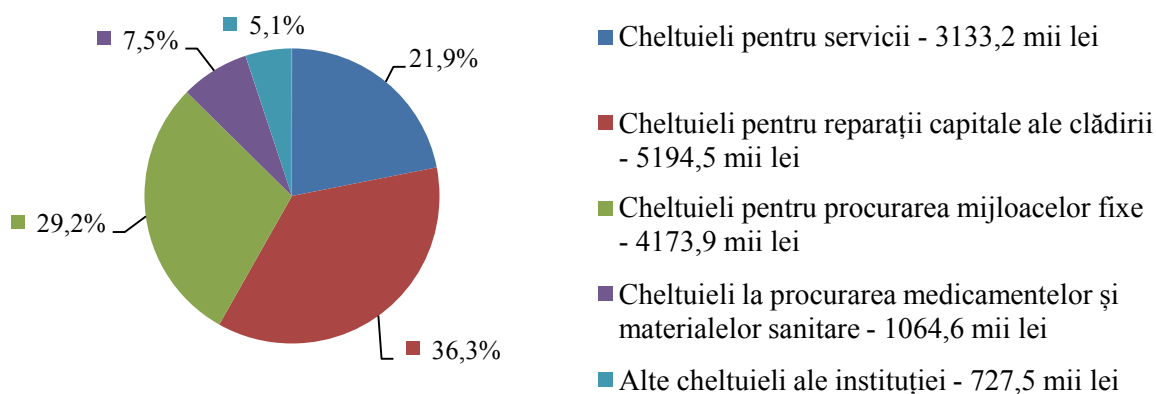
- rezultatele anului precedent,
- sărbătorile de Paști,
- ziua lucrătorului medical,
- Hramul Orașului,
- prime în sume fixe colaboratorilor pentru merite deosebite,
- prime pentru angajații ce au atins vârsta de pensionare,
- prime cu prilejul sărbătorilor de iarnă, la toți colaboratorii de bază.

2. Cheltuielile pentru procurarea serviciilor și bunurilor materiale în anul 2018 au constituit 14293,7 mii lei, sau 29,2% din totalul cheltuielilor generale.

Cheltuielile pentru procurarea serviciilor și bunurilor materiale includ (Fig. 5):

- **Cheltuieli pentru servicii** (serviciile comunale, serviciile de transport, serviciile de formare profesională, deplasările în interiorul și peste hotarele țării, serviciile medicale, serviciile de protocol, serviciile poștale, reparațiile curente, inclusiv reparațiile curente ale sectoarelor de canalizare internă și externă, precum și rețeaua termică ș.a.) – 3133,2 mii lei;
- **Cheltuieli pentru reparații capitale ale clădirii** (reparații capitale ale intrării centrale, reparații ale acoperișului, precum și reparațiile secțiilor tanatologie și histologie medico-legală) – 5194,5 mii lei;
- **Cheltuieli pentru procurarea mijloacelor fixe** (cheltuieli la procurarea utilajelor medicale, microscopelor, tehnicii de calcul, mobilă, scaune, climatizoare, boilere, tehnică de gospodărie, mese de autopsie, sistem de ventilare, sistem de videomonitorizare, cheltuieli pentru dotarea tuturor secțiilor medico-legale raionale cu sisteme antiincendiare și pază) – 4173,9 mii lei;
- **Cheltuieli la procurarea medicamentelor și materialelor sanitare** – 1064,6 mii lei;
- **Alte cheltuieli ale instituției** (asigurarea cu alimentație specială – lapte/suc, procurări de combustibili, piese de schimb, materiale de uz gospodăresc, accesorii de pat, îmbrăcăminte ș.a.) – 727,5 mii lei.

Fig. 5. Ponderea cheltuielilor pentru procurarea serviciilor și bunurilor (14293,7 mii lei)

Pe parcursul anului 2018 au fost întocmite:

- 102 – contracte cu diferiți agenți economici;
- 24 – contracte de locațiune/comodat;
- 16 – contracte la prestări servicii;
- 7 – acorduri adiționale la contractelor de deservire și prestări servicii;
- 10591 – facturi fiscale;
- 1818 – ordine de plată.

Dărilor de seamă au fost prezentate lunar, trimestrial, anual cu respectarea termenilor stabiliți de prezentare.

Bugetul Centrului de Medicină Legală în anul 2018 a constituit **51743,9** mii lei, executate au fost **49126,8** mii lei, sau **95%** din planul anual. Restul 5% nu au fost executate datorită motivelor obiective – imposibilitatea efectuării lucrărilor de reparație în condiții meteorologice nepotrivite.

Pe parcursul anului toate activitățile Centrului au fost controlate și verificate de către diferite organe de Stat:

- Curtea de conturi – februarie 2018;
- Centrul Național Anticorupție – testarea integrității instituționale – iunie 2018;
- Serviciul Fiscal de Stat – iulie 2018;
- Curtea de Conturi – septembrie 2018;
- Cabinetul Avocatului Poporului – 20.10.2018.

Este de menționat că toate lacunele identificate au fost înlăturate până la sfârșitul anului calendaristic.

II. Indicii activității expertale

În cadrul raportului actual voi aborda indicele principale ale activității de bază pentru **2018**.

Indicii de activitate pe parcursul anului **2018** (tabelul 1) constată volumul total de lucru în descreștere, preponderent din contul examinărilor pe persoane și documente medicale și, nesemnificativ, expertizelor în comisie.

Considerăm că scăderea cu circa 10% din volumul examinărilor pe persoane și documente medicale se explică prin creșterea numărului cazurilor de dispunere primară a expertizelor judiciare de către organele de drept, comparativ cu practica utilizată anterior de dispunere a expertizelor judiciare în baza constatărilor efectuate. Apreciem această practică ca salutabilă și suntem în așteptare a aplicării abordării asemănătoare privind cadavrele îndreptate pentru cercetarea medico-legală. Scăderea continuă a numărului expertizelor în comisie poate fi motivată de creșterea complexității acestora, dispunerea a mai multor întrebări în cadrul

aceleiași ordonanțe, precum și creșterea continuă a expertizelor calității asistenței medicale. La restul obiectelor de cercetare, din contra, volumul de lucru s-a majorat, dar nesemnificativ, cu până la 5% în cazul examinărilor pe cadavre.

Tabelul nr. 1

**Dinamica principalelor obiecte de cercetare medico-legală
raportate la statele de experți judiciari**

Nr.	Obiecte de cercetare	Perioada de timp comparată						
		1992	1997	2007	2012	2016	2017	2018
	Funcții de experți	113,5	100,25	109,5	114,25	115,75	115,75	115,75
1.	Examinări persoane/ doc. medicale	28111	38572	32379	32678	31401	27673	25174
2.	Examinări cadavre	5736	6548	9246	8064	8309	7362	7823
3.	Expertize în comisie	138	141	416	517	413	342	329
4.	Investigații histologice	2326	2312	2628	2900	3421	2644	2860
5.	Investigații biologice	41990	38488	50471	50105	48718	28389	28830
6.	Investigații toxicologice	4431	6125	6915	9686	8004	7192	7347
7.	Investigații medico- criminalistice	277	219	205	261	268	178	192
	TOTAL	83009	92405	102260	104211	100534	73780	72555

Cu toate că volumul de lucru a scăzut, reieșind din indicatori, reflectați în tabelul nr. 2, putem constata un supra volum de lucrări medico-legale calculate reieșind din normativele în vigoare, la unele specialități de expertiză, cuprinse între **110%** și **150%**. Efectuarea unui volum mare de cercetări pe cadavre determină încărcarea tuturor laboratoarelor medico-legale. Volumul exagerat de lucrări influențează negativ asupra termenilor de executare și calității cercetărilor expertale, utilizării eficiente a resurselor financiare și umane. Este de accentuat că problemele enumerate influențează negativ în mod direct asupra calității, obiectivității și oportunității actului de justiție. Tocmai aceste probleme generează cele mai frecvente reproșuri întemeiate în adresa serviciului medico-legal din partea organelor de drept. Unica poziție ce nu a înregistrat supravolum, iar din contra, neîndeplinirea normativului cu 3% sunt expertize medico-legale în comisie. Faptul acesta este ușor explicabil prin argumentele aduse anterior. În medicina legală nu există clasificarea expertizelor în funcție de complexitatea acestora. Totodată, în spatele numărului în scădere a expertizelor în comisie stă creșterea complexității: ca exemplu, o ordonanță simplă de dispunere expertizei pe cadavru rareori conține mai mult de 5-8 întrebări standard, ordonanțele de dispunere a expertizelor în comisie, la rândul lor, pot conține peste 50 de întrebări, în unele

cazuri și în jur la 100 de întrebări, iar pentru cercetare se prezintă dosare voluminoase ce conțin sute de pagini.

Tabelul nr. 2

**Volumul de lucru real îndeplinit în 2018
în raport cu normativele statelor de funcții aprobate**

nr.	Obiecte de cercetare	Cercetări efectuate	Conform normativelor	Supra-volum	Realizat
				Nr.	%
1.	Examinări persoane / documente medicale	25174	24975	+ 199	101%
2.	Examinări cadavre	7823	5220	+ 2603	150%
3.	Expertize în comisie	329	340	- 11	97%
4.	Investigații histologice	2860	2100	+ 760	136%
5.	Investigații biologice	28830	24937	+ 3893	116%
6.	Investigații toxicologice	7347	5299	+ 2048	139%
7.	Investigații medico-criminalistice	192	175	+ 17	110%
TOTAL		72555	58129	9509	121%

În tabelul 3 sunt prezentate datele privind activitatea Serviciului de psihiatrie medico-legală. Volumul de lucru în anul 2018 a crescut cu 35% comparativ cu anul 2017, preponderent din contul expertizelor în condiții de ambulatoriu. Este de subliniat prevalarea absolută a expertizelor judiciare și celor extrajudiciare (adică, serviciilor contra plată) în volumul total de lucru efectuat. La moment în cadrul serviciului sunt completate 12,75 state de funcții ale expertului psihiatrico-legal, dintre care doar 1 stat de expert judiciar psiholog. Este vorba de o situație alarmantă, condiționată de insuficiența stringentă de experți-psihologi, ce condiționează imposibilitatea satisfacerii depline a solicitărilor privind această specialitate de expertiză. Pe parcursul anului a fost soluționată definitiv problema cu paza încăperilor unde este amplasat serviciul de Psihiatrie judiciară: este creat postul, deservit de către ÎS „Paza de Stat” a MAI, au fost instalate camere de supraveghere video.

Tabelul nr. 3

**Dinamica volumului de lucru a Serviciului Psihiatrie medico-legală
în raport cu statele de funcții de experți judiciari**

Nr.		Perioada de timp comparată	
		2017	2018
	Funcții de experți	11	12,75
1.	Expertiza staționară	133	146
2.	Expertiza ambulatorie	824	1343
3.	- SPMLA Chișinău	522	802
4.	- SPMLA Bălți	302	541
TOTAL		957	1489

În secțiile medico-legale teritoriale volumul de lucru este neuniform (tabelul nr. 4), atât la cercetări pe cadavre cât și la examinări a persoanelor agresate care este direct proporțional numărului populației raionului respectiv.

Tabelul nr. 4

Volumul examinărilor privind persoane și cadavre realizat în 2018 raportat la normative

Nr.	Subdiviziunea teritorială	State de funcții	Cercetări cadavre		Cercetări persoane/ doc. medicale		Total realizat
			Număr necropsii	Realizat	Număr cercetări	Realizat	
			2018	%	2018	%	
1.	Bălți	3,0	795	331	1329	111	221
2.	Rezina	1,0	240	300	522	130	215
3.	Edineț	1,5	291	243	1081	180	212
4.	Soroca	1,5	209	174	1205	200	187
5.	Cahul	2,5	444	222	1362	136	179
6.	Rîșcani	1,25	187	187	743	149	168
7.	Cimișlia	1,5	249	208	673	112	160
8.	Fălești	1,25	148	148	797	160	154
9.	Strășeni	1,25	183	183	612	122	153
10.	Ungheni	1,25	158	158	713	142	150
11.	Anenii-Noi	1,5	226	188	610	102	145
12.	Sîngerei	1,0	75	94	760	190	142
13.	Criuleni	1,5	194	162	716	120	141
14.	Orhei	2,5	361	180	905	91	135
15.	Tanatologie Chișinău	14,25 (13,5)	2701	133	120	1	134
16.	Drochia	1,5	173	144	662	110	127
17.	Ștefan-Vodă	1,5	184	154	564	94	124
18.	Călărași	1,5	128	107	794	132	120
19.	Nisporeni	1,25	131	131	499	100	115
20.	Hîncești	2,0	183	114	866	108	111
21.	Cantemir	1,5	145	121	436	73	97
22.	Dondușeni	1,5	119	99	527	88	94
23.	Clinică Chișinău	5,75 (5,5)	0	0	7512	92	92
24.	Comrat	1,5	119	99	458	76	88
25.	Leova	1,25	98	98	331	66	82
26.	Telenești	1,5	82	68	223	37	52
27.	Florești	1,0	0	0	154	39	39
TOTAL CML:			25174	–	7823	–	135%

Cel mai mare volum de lucru clinic a fost efectuat de către experții judiciari medico-legali din secțiile teritoriale Bălți, Rezina, Edineț, Soroca, Cahul, Rîșcani. Aici este de remarcat ca în unele secții volumul de lucru efectuat de două ori depășește normativul stabilit, preponderent din contul cercetărilor pe cadavre. Secțiile teritoriale Anenii-Noi, Sîngerei, Criuleni, Orhei, Tanatologie medico-legală Chișinău, Drochia, Ștefan-Vodă, Călărași, Nisporeni și Hîncești au supravolumul de lucru cuprins între 45 și 11%, corelând pozitiv cu repartizarea statelor de funcții. Volumul mic de lucru efectuat în secția medico-legală Telenești (52%) se explică prin eliberarea expertului respectiv și suspendarea activității secției, iar îndeplinirea doar a 39% din normativul stabilit la secția medico-legală Florești este motivată de aflarea expertului în concediu de îngrijire a copilului. Este de menționat, că indiferent de sistarea activității unor secții, prestarea serviciilor medico-legale este asigurată în volum deplin prin repartizarea solicitărilor către secțiile teritoriale învecinate.

Fluxul sporit de cadavre ale persoanelor decedate subit la domiciliu aflate la evidența medicilor de familie cu maladii cronice a influențat semnificativ asupra coraportului dintre moartea violentă și neviolentă cercetată în cadrul serviciului medico-legal. După cum rezultă din tabelul nr. 5, ponderea morții neviolente se află în nesemnificativă, dar stabilă creștere cu circa 1-2% din an în an. Ca rezultat, în anul 2018, acest indicator a constituit 64,5%, fiind de două ori mai mare ca ponderea cauzelor violente de deces. Considerăm că această situație poate fi schimbată prin asigurarea colaborării eficiente a serviciului medico-legal cu organele de drept, precum și prin aprobarea mecanismului funcțional de trimitere a cadavrelor persoanelor decedate la domiciliu la examinare patomorfologică.

Tabelul nr. 5

**Structura necropsiilor realizate în cadrul
CML în anul 2018 comparativ cu 2016 și 2017**

Nr.	Genul morții	2016		2017		2018	
		Număr necropsii	(%)	Număr necropsii	(%)	Număr necropsii	(%)
1.	Moartea violentă	2967	35,70	2517	34,19	2536	32,42
2.	Moartea neviolentă	5113	61,54	4627	62,85	5046	64,50
3.	Nestabilită	229	2,76	218	2,96	241	3,08
T O T A L:		8309	100%	7362	100%	7823	100%

În fig. 6 este reflectată structura leziunilor după gravitatea vătămării, în urma unei analize a capitoulului examinări pe persoane și documente medicale se constată că pe primul loc se află vătămările neînsemnate (48,2%), urmate de cele ușoare

(22,9%). Mai rar leziunile corporale nu au fost înregistrate deloc (13,7%) și în aproximativ același număr de cazuri leziunile au fost calificate drept vătămare corporală medie (11,8%). Doar în 3,4% de cazuri leziunile au fost apreciate ca vătămare corporală gravă.

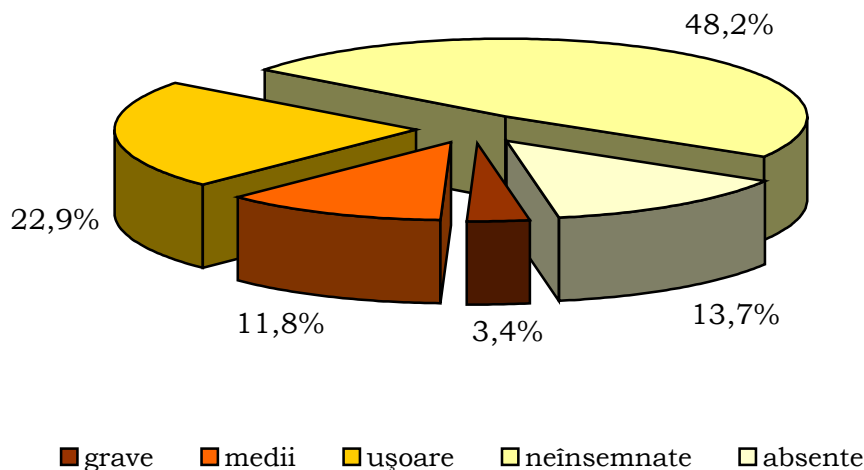

Fig. 6. Structura leziunilor după gravitatea vătămării corporale

Examinările pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, crimelor și stărilor sexuale, alte activități medico-legale sunt reflectate în tabelul nr.6.

Tabelul nr. 6

Alte activități medico-legale

nr/o	Tipul de activitate	Nr. solicitărilor
1.	Stări sexuale contestabile și crime sexuale	645
2.	Pretinse cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant	258
3.	Cazuri discutate la conferințe clinico-anatomice	46
4.	Participări la judecată, audieri, etc.	427
5.	Cercetări la fața locului	1320

III. Concluzii generale privitor la realizarea obiectivelor stabilite pentru anul 2018 cu propuneri privind la unele măsuri de ameliorare

1. Am confirmat certificatul de acreditare națională №2766/15.02.2016 (totul este pregătit pentru vizita anuală a reprezentantului CNEAS);
2. Angajații CML sunt asigurați cu alimentație specială de protecție, în mun. Chișinău cu lapte, în secțiile teritoriale cu suc natural;
3. Toți angajații ai CML sunt instruiți în privința securității și sănătății în muncă;

4. Paza sediului central al instituției și secțiilor serviciului psihiatrie amplasate în mun. Chișinău (3 posturi) este asigurată de ÎS „Paza de Stat” a MAI 7/24. În anul 2018 în premieră în toate secțiile raionale și casieria Centrului au fost instalate sistemele de alarmă a intrării nesancționate și antiincendiară.
5. Pe perimetrul teritoriului aflat în spatele sediului central al Centrului a fost instalat gardul, ce a înlocuit cel vechi, aflat în stare deplorabilă;
6. Au fost demarate lucrările de amenajare a teritoriului adiacent instituției prin pavarea drumurilor, pregătirea terenului pentru parcare, reparația capitală a intrării centrale;
7. A fost efectuată reparația capitală în secțiile Tanatologie medico-legală Chișinău și Histologie medico-legală, inclusiv intrarea pentru vizitatori și două birouri ale inginerilor IT;
8. A fost efectuată reparația capitală a acoperișului ambilor blocuri ai Centrului;
9. Subdiviziunile CML au fost completate cu tehnica de calcul: 22 calculatoare personale și laptop-uri, 29 surse de alimentare neîntreruptibilă (UPS), 24 imprimante și unități 3-in-1;
10. Laboratorul genetic a fost pregătit deplin pentru funcționare;
11. A fost soluționată problema cu canalizarea externă magistrală a Centrului, reînnoit întreg sistemul de canalizare internă și parțial – rețeaua termică internă;
12. A fost parțial reînnoit sistemul de ventilare, instalate climatizoare în secția tanatologie medico-legală Chișinău, Histologie, Biologie, Toxicologie medico-legală și Medico-criminalistică;
13. Pentru secția tanatologie medico-legală Chișinău au fost procurate brancarde de inox și mobilierul (mesele, dulapurile) hidrozistent;
14. Laboratorul histologic a fost dotat cu trei microscopie performante de ultima generație, iar secția medico-criminalistică – cu două stereomicroscopie;
15. Întru respectarea Regulamentului cu privire la utilizarea sistemului de supraveghere video s-a completat sistemul de videomonitorizare existent prin instalarea camerelor în subdiviziunile serviciului de psihiatrie amplasate în mun. Chișinău și în laboratorul genetic;
16. Au fost elaborate și aprobate metodicile-tip de efectuare a expertizelor medico-legale în baza documentelor medicale, inclusiv expertiza calității asistenței medicale, expertizei toxicologice, medico-criminalistice, genetice, psihiatrico-legale și clinico-psihiologice. Așadar, a fost practic finalizată elaborarea metodicilor-tip de efectuare a expertizelor, reglementată de Legea 68/2016 – din 14 metodici doar o metodică-tip urmează a fi aprobată.
17. Au fost efectuate testele interlaborator cu Centrul Național de Transfuzie a Sângelui și cu Dispensarul Republican de Narcologie;

18. Au fost organizate 3 conferințe științifico-practice și un curs de instruire, cu participarea a tuturor experților judiciari medico-legali, precum și personalului medical mediu;
19. A fost implementat sistemul de Management financiar și control cu completarea chestionarului respectiv și emiterea Declarației privind buna guvernare;
20. A fost renovată și adaptată cross-platform pagina web oficială a Centrului;
21. Au fost întreprinse activități de implementare a standardelor ISO 9001 și 17025;
22. Au fost promovați la examenul de calificare 9 experți judiciari, la examen de evaluare – 9 experți judiciari; au făcut stagiere 9 experți judiciari;
23. Colaboratorii Centrului au participat la elaborarea următoarelor proiecte de acte normative:
 - Regulamentul Centrului de Medicină Legală;
 - Proiectul Legii cu privire la malpraxisul medical;
 - Proiectul Legii cu privire la cimitire și serviciile funerare;
 - Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea materialului biologic și a informației genetice;
 - Instrucțiunea privind intervenția instituțiilor medico-sanitare în cazurile de violență în familie;
 - Procedura de tratare a riscurilor și oportunităților, aprobată prin Ordinul nr.55 din 03.12.2018
 - Regulamentul privind modul de examinare a petițiilor în cadrul CML, aprobat prin Ordinul nr. 51 din 15.11.2018;
 - Regulamentul cu privire la deplasările de serviciu ale salariaților Centrului de Medicină Legală, aprobat prin Ordinul nr. 22 din 21.06.2018;
 - Proiectul Regulamentului serviciilor contra plată;
 - Instrucțiunea cu privire la accesul în sediile Centrului de Medicină Legală, aprobată prin Ordinul nr. 38 din 20.09.2018;
 - Regulamentul de ordine internă al CML, aprobat prin Ordinul nr.45 din 23.10.2018;
 - Instrucțiunea privind elaborarea rapoartelor medico-legale și psihiatrico-legale, aprobată prin ordinul CML nr.60 din 28.12.2018;

IV. Aprecierea proprie a administrației vis a vis de rezultatele obținute în anul de referință

1. Mai multe acțiuni întreprinse în anul 2018, din cele sus-menționate, au fost realizate în premieră.

2. Relațiile cu conducerea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției sociale poate fi apreciată bună și binevoitoare. Sperăm la o susținere principială în tot ceea ce privește activitatea noastră. Privitor la relațiile cu Ministerul Justiției, Centrul Național de Expertize Judiciare, Procuratura Generală sunt rezervate, MAI la nivel de urmărire penală sunt relații foarte bune, iar cu alte subdiviziuni MAI lasă de dorit.
3. Serviciul de Medicină Legală are obligațiuni și responsabilități sporite, la un volum mare de lucru și complicat în condiții nocive.

V. Obiectivele trasate în fața colectivului pentru anul 2019

1. Asigurarea funcționalității depline a laboratorului genetic;
2. Continuarea lucrului pentru obținerea certificării conform standardelor ISO 9001 și 17025;
3. Promovarea de urgență a aprobării noului Regulament al Centrului de Medicină Legală;
4. Fortificarea secției toxicologie medico-legală prin implementarea investigațiilor la prezența substanțelor etnobotanice în material biologic;
5. Lărgirea relațiilor naționale și internaționale prin semnarea acordurilor de colaborare;
6. Optimizarea gestionării bunurilor imobile ale CML prin elaborarea politicii în domeniul achizițiilor publice;
7. Continuarea centralizării arhivei și arhivării documentației, inclusiv rapoartelor de expertiză judiciară în format electronic;
8. Crearea bazei de date unice ale instituției cu posibilitatea implementării sistemului informațional de circuit al documentelor;
9. Participarea la organizarea forurilor practico-științifice naționale și participarea la foruri naționale și internaționale;
10. Colaborarea cu sectorul neguvernamental în vederea soluționării unor probleme sociale precum violența sexuală, violența în familie și altele;
11. Fortificarea relațiilor de colaborare cu instituțiile publice de expertiză judiciară și organele de drept, pentru asigurarea unor cercetări medico-legale de o calitate adecvată;
12. Finalizarea soluționării problemei arendei în teritoriu (Orhei) și aprovizionarea lor cu instrumentele necesare unei bune activități;
13. Asigurarea salarizării experților în concordanță cu cerințele și volumul mărit de lucru.
14. Finisarea lucrărilor de amenajare a teritoriului cu restricționarea accesului transportului străin, reparația capitală a fațadei sediului central al Centrului cu implementarea tehnologiilor de economie a energiei termice;
15. Elaborarea proiectelor de dezvoltare instituțională și aplicarea acestora în adresa potențialilor finanțatori și parteneri externi.

Mult Stimăți Colegi

Aș vrea să vă mulțumesc pentru munca cu dăruire depusă de fiecare în condiții nu destul de simple, răbdarea și străduința D-stră, Vă doresc la toți sănătate și să ne vedem la anul toți împreună la totalizările pe 2019.

La sfârșitul acestui raport aș vrea să spun că Viitorul Depinde de Deciziile Luate Astăzi, Iar Cine Îndrăznește Câștigă, iar resursele umane sunt primele resurse strategice și eu voi face tot posibilul și imposibilul pentru ca resursele umane din CML să activeze în condiții adecvate.

Vă mulțumesc pentru atenție.